

MAGYAR KURI R

Bécsből, Pénteken, Mártzius' 16-dikán, 1821.

Itt következik az a' három úgymint Auszriai, Pruszsus és Orosz Udvarok által a' magok Nápolyban volt Ministereikhez intéztetett, azon egy értelmű Utasítás, mellyel azok a' Siciliai Király ö Felsege által a' maga fíjához a' Calabriai Herceghez Januarius' 28-dikán bocsátott levelet elkisérték: —

Hogy az Ur az ö Felsege által ezenel az Urra bizatott fontos tárgyat, mellyet az Urnak (a' más két) etc., etc., Udvaroknak Ministereikkel egyetértve kell eligazítani, jól megfoghassa, erre nézve a' következendőkben tudósítani akarjuk az Urat azon költönös nyilatkozatásokról, mellyek a' Napolyi Királynak Laibachba lett megérkezésétől fogva ezen Monárkha 's a' több Szövetséges Felsegek között eléfordultak, valamint szintén azon resultatumokról is; mellyek az ök' ezen Congressusra tellyes katalommal felruházott Ministereiknek tanácskozásaikból következtek. — Ö Felsegét a' Napolyi Királyt nagyon érdekelven az, hogy a' Szövetséges Felsegeknek a' Napolyi dolgokra nézve való gondolkodássokat egész kiterjedése szerint megismerhesse, erre nézve következő nyilatkozatást küldött a' Ministerek' Congressusához: —

„Elfogadván ö F. ge egész készséggel a' maga Fels. Szövetségeinek meghívását oly reménsséggel, hogy népeinek boldogságát azon kötelességekkel, mellyekkel a'

Monarkhák a' magok' Státusaik 's a' világ eránt viseltetni tartozhatnának, 's oly reménsséggel is, hogy illy módon, a' békességnek 's egyetértésnek útján azon akadályokat, mellyek az ö Felsege' Státusait az Európai Szövetségtől hat hónapoktól fogva elszakasztva tartották — 's el nem titkolhatván maga előtt azt a' kedvetlen érzékenységet, mellyet a' maga Országában eléfordult utóbbi történetek Európában felgerjesztettek, 's annak következéseitől helyyes okokra nézve félvén; 's azonban más felől nagy meglegedéssel esvén értésére, hogy a' Szövetséges Hatalmasságok az igasságnak, bölcsességnek, és mérséklettségnek principiumai mellett, mellyek által mindenkor vezéreltettek, most is hűségesen megmaradván, semmi végképpen való határozást nem akarnának a' Napolyi dolgokra nézve addig tenni, míg elébb minden békességes próbákat meg nem tennének, mellyeket ök' azon czélnak elérésére nézve, mellyért össze gyülekeztek, minden egyéb eszköznek elejekbe tennének — 's ennyivel is inkább bizelkedvén a' Király magának azzal, hogy, a' mi az ö szívének oly kedves lenne, a' maga' népeinek békéltetőjök lehessen: mind ezekre nézve kész való ö Felsege arra, hogy a' maga' Szövetségeivel azon eszközökről tanácskozzék, mellyek által az azt fényező szerencsétlenségek elháríthatnának; hanem, hogy ezen nagy fontosságú célt néminémű re-

ménsséggel erányzani lehessen, mindenknek előtte azt kívánja ő Kir. Felsége a maga Felséges Szövetségeseitől, hogy a magok gondolkodásokat egészen, legkisebbnek elhalgatása nélkül, nyilatkoztassák ki, meggyőződve lévén ő Felsége affélel, hogy ők ezen alkalmatossággal is egy újabb bizonyágát fognak mutatni a világ előtt a magok felséges érzékenységeknél s igazságos és tiszta célzásoknak, melly az ő politikájoknak talpköve.

Ezen első nyilatkoztatásra úgy feleltek a Szövetséges Felségek tellyes hatalmú Ministerei — „hogy: ámbár ő Sicilii Felségének nem lehetett is nem tudni azt, hogy a Nápolyban Julius 2. dikától fogva előfordult történetek melly kedvetlen érzékenységeket és nyughatatlanságot gerjesztettek fel, a Szövetséges Felségeknek tellyes hatalmú Ministereiket mindazáltal még különösebben illeti az, hogy ezen nyughatatlanságnak egész kiterjedését s azon okoknak fontosságát, mellyek ezen nyughatatlanságot okozták, megismerésék.

Hogy tehát ezen megjegyzés tellyesen megmagyaráztassék, és hogy ő Sicilii Felségének tellyesen tudtára adattassanak mind azok a nagy tekintetek, mellyek a Felségeket a magok határozásaikra indították, a következő kifejtések tettettek: —

„A Nápolyi Revolúciónak már csak magában is elég lármás karaktere vala arra, hogy a Felségek figyelmét magára vonnya, s azon veszedelmeket szeméibe tüntesse, mellyekkel az a szomszéd Státusokat fenyegette. Azon eszközöknek, mellyek által ezen Revolúzió támosztatott, azon principiumoknak, mellyek ezen Revolúciónak fejei által kijelentettek, azon útnak mellyen mentek, azon reszultatumnak mellyeket elhoztak, mind ezeknek rettegés

kelle a több Olasz Országi Státusokban gerjesztetni, s azon Hatalmasságoknak, kiket ezen Országnak csendessége legközelébről illet, mind ezek által nagyon kelle érdeklődni. Az Austriai Országlószéknek lehetetlen lett volna azon változásokat lágyemelegséggel tekinteni, a mellyeknek felszámlálnatlan következtései, midőn ez által Olasz Ország békessége s rendje hosszú időkre felfordítottak volna, Austriaiak legbecsesébb jóait veszedelmezethették, sőt éppen az ő tulajdon Státusainak bátorságát is fenyegethették volna. — „A Bécsi Udvar büséges lévén az általa hét esztendő oltá változás nélkül követtetett systemához, úgy itélt, hogy illy fontos körülállások között az a köteleességet tellyesíti, a mellyet tőle az ő fekvése és maga elkötelezése egyenlően megkívánnak, ha Szövetségeseit meghívja, hogy ötöt a magok belátásával világosítsák s velle együtt azon kérdéssről tanácskozzanak, a melly illy sok tekintetekben méltó arra, hogy minden Hatalmasságoknak gondolkodását s gondoskodását valódiképpen elfoglalja. — „A Tropauba gyülekezett Hatalmasságok nem tekinthették a Nápolyi Revolúziót úgy, mint egészen minden másoktól elvált történetet; ők ebben ismét éppen azon rendtelenséget és zürzavar lelkét találták fel, melly a világot illy sok ideig pusztította, és a melyről azt lehet gondolni, hogy a közönséges békességnek boldogító munkája által tellyesen elnyomattatott volna, de a melly az oltá Európának több Státusaiban szerencsétlenül felszerkenvén, meg lehet, hogy talám első tekintetre nem olly nagyon rettentő formában jelent meg, mint magát az előbbeni Revolúciónak idejében kimutatta volt, de valóban a társasági rendnek fenntartatására nézve sokkalta valódibb módon való

fenyegetődzéssel. Ezen tekinteteknek nem lehet a két Siciliák Országában előfordult történetekről különösen nehéz karakterrel nem tűnni a Felségek szeméi elébe, és ők meggyőződve vagynak affélől, hogy a midőn az ezen Országban a csendesség helyreálltatásán a legigaságosabb és legtörvényesebb czélzással iparkodnak, ugyan akkor Európának közönséges javán és csendességén s azon békességnek megerősítettésén dolgoznak, a mely annyi szerencsétlenségek s annyi iparkodások után végezetre a Bécsi, Párisi, és Ácheni Egygyezések által szerencsésen megerősítettett vala. — „A Nápolyi Revolúzió valósággal éppen olly tanító mint szánakozásraméltó példát adott a világnak arról, hogy mit nyerhetnek a nemzetek az által, ha a politikai reformálásokat támódás és bünhődés útján keresik. Titokban, azon Sekta által foztetvén, a melynek istentelen principiumai, religiót, morált, és minden társasági összezsátolódást egyszeriben megtámodnak — hiteket megszegett katona sereg által eszközöltetvén — s erőszak és a törvényes Uralkodó ellen intézetett fenyegetődzések által végrehajtatván, csak fejtelenség és katonai Despotismus lehet ezen Revolúciónak következése, melyet az, a helyett, hogy idővel gyengébbé tett volna, inkább még megerősített az által, hogy egy olly csuda Orzáglási Constitúziót állított-fel, a mely semmi féle Kormányozásnak talphövéül nem szolgálhatván, semmi közönséges rend s a társasági életnek semmi első szükségeivel együtt fenn nem állhat.“ — „A Szövetséges Felségek már még előre meg nem csálhatván magokat ezen veszedelmes próbátételeknek elkerülhetetlen következéseik eránt, eleintén meghatározták, hogy abból, a mit Nápolyban a támódás és

bitangolás felállítani törvénytelenül akart, mint törvényest semmit meg ne esmerjenek; s ugyan ezen határozásban az egyéb Európai Orzáglószékek is majd mind megegygyeztek. Midőn azon következeseket, melyeknek a dolgok illy állapotjából szükségesképpen kifolyni kellett, naponként kifejtődni szemlélték volna, nem lehet a Felségeknek a magok előbbeni határozásaikat helybe nem hagyni. Sem a népek egy szempillantatig való kényszerített megtévedése, de a mely azért meg nem szünt hűséges lenni, sem azok a kínos áldozat-tételek, melyekre magát a Király atyai szive, a polgári hadakozás szerencsétlenségeinek elkerülthetése s a még sokkal gonoszabb bünöknek megelőztethetése végett határozta vala, el nem titkolhatták ezen történeteknek valóságos karakterét. A Szövetséges Felségek meghatározták végezetre nem csak hogy ezen felfordalást, a mely bünös módon eszközöltetvén a világ békességét minden pillanatban megzavarhatná, soha meg ne esmerjék, hanem hogy azon rendtelenségeknek is, melyek azon Orzágnak, a melyet egygyesen érdekeltek, éppen olly veszedelmesek, mint a többekre nézve is hasonló veszedelmekkel fenyegetődzök, meggátoltatásokon egygyesített iparkodással dolgozzanak. — „De azonban nagyon távol lévén attól, hogy azt, a mit a Felségeknek principiumaikkal és hajlandóságokkal sokkal inkább megegygyező úton el lehet érni, kemény eszközök által akarnák végre hajtani, kívánták s kívánnyák még most is a Szövetséges Felségek, hogy józan okossággal megegygyező előadások s békességesezők által érthessék-el azt a czélt, a melyről le nem mondhatnak a nélkül, hogy lelkiismeretjekkel s legszentebb kötelességeikkel ellenkező dolgot ne köves-

senek-el. Illy gondolkodások által vezéreltettek ő Felsőgek, midőn Nápolyi Király ő Felsőjét meghívták, hogy az ők tanácskozásaiknak helyére jöjjön és azokban, minden eszközök és utak által, melyek által Király ő Felsője a maga alattvalóinak boldogságát és Státusainak csendességét elé mozdíthatja s megerősítheti, munkás részt vegyen. A Felsőgek szerencséseknek fognák magokat tartani, ha illy módon Király ő Felsőjének a maga népeitől való szerettetéshez és tiszteltetéshez ennyivel is több justartást szerezhetnének, és valóban azon jótétemények között, melyeket a Király valaha a maga alattvalójához mutatott, a lenne a leg nagyobb, hogy az őket fenyegető veszedelmekről s azoknak célzássokról megvilágosítsa, a kik távol lévén attól, hogy őket ezen veszedelmektől megoltalmazassák, csak azzal a boldogtalan hatalommal bírnak, hogy az ő veszteket tellyessé tegyék. — „Mihellyest a két Siciliák Országa azon Constitúciónak elnyomtatása által, melly a maga tulajdon romlottságának terhe alatt való elveszésre lévén kárhoztatva, a maga fennállását csak az Ország szerencsétlenségeinek folytonfolyó sokasítása által nyújthatja, az Európai egyéb Státusokkal való régi barátságos összecsatolatásba s azon közönséges Szövetségnek kebelébe, melyből a maga mostani állapotja által kiszorított, vissza tért: ekkor a Szövetséges Felsőgeknek csak ezen egy obajtása leszen még hátra, hogy Király ő Felsője a maga alattvalói között a legkegyesebbek s leg bölcsőbbek által körülvéttetvén véghez vihesse azt, hogy az ő Státusaiban ezen szerencsétlen időnek minden emlékezete eltörölődjék az által, hogy azokban jövendőre a dolgoknak olly folyamatja állíttassék lábra, melynek az ő

állandósága kezessége önn magában találtassék fel, az ő népeinek valóságos javaival megegygyezzek, s egyszersmind olly tulajdonsággal bírjon, hogy a szomszéd Státusokat a magok jövendőbeli bátorságok s nyugalmok eránt bizonyossá tehesse.“

A Szövetséges Felsőgeknek célzásaikról és határozásaikról tétetett illy nyilatványságos és egyenes nyilatkozatásokhoz az is odafooglaltatott továbbá: Hogy, ha a két Siciliák Országa szerencsétlenségeinek megtététetéssekre ezen utolsó nyilatkozatásnak fogamatja nem lenne; ha ő Felsője a Király meg nem hallgattana; és ha semmi reménség nem lehetne ahoz, hogy a vak fanatismus avvagy némelly bünös embereknek hit-szegett sugallásaik által okoztatott tévelygés, a bölcsesség és jó akarat tanácsalásai által meggyözetethessék: ezen esetben nem leszen egyebet mit tenni a Szövetséges Felsőgeknek, hanem csak az, hogy azon megváltozhatatlan határozásokot, hogy a két Siciliák Országában Juliusban eléfordútt történetek által kieszközöltetett állapotot megszüntethessék, a fegyverek ereje által tegyék foganatossá.“

Ugyan ekkor meghivattatott ő Siciliái Felsője, hogy adja tudtokra a Szövetséges Felsőgek tellyes hatalmú Ministereknek azon eszközöket, a melyeknek elővétetését maga ő Felsője az Országát fenyegető új veszedelmeknek megelőztethetéssekre, s a Felsőgek oda célzó tiszta egyenes kívánásának, hogy ezen Országban a rend és békesség helyre állíttathassék, s az, az Európai Szövetségnek kebelébe vissza tétethessék, illelendőnek tartana. Ezen nyilatkozatáshoz képpest illy újabb előadást küldött a Király ő Felsője a tellyes hatalmú Ministerek gyűlésébe: —“

„Mint hogy a Király már most a Szövetséges Felsőeknek principiumaik és célzásai felől a maga Országát illető tárgyakra nézve tellyesen tudósittatva van, 's a maga tulajdon állapotjára nézve többé semmi megcsalattatásnak semmi kétségeskedésnek helye nem lehet; minthogy által látja, hogy a Felsőek a dolgoknak azon állapotját, mellyet a Juliusi történetek a két Siciliák Országában elhozta, mint a szomszéd Státusoknak bátorságával 's Európa békeességével, mellyeknek fenntartatására ők magokat az ő alattvalóikhoz való köteleességeikre valamint szintén közönséges leköteltetéssekre nézve is, tartozni érzik, meggyezhetetlent úgy nézik; minthogy ő Felsőeknek azon megváltozhatatlan határozásokat megértette, hogy a dolgok ezen állapotjának, vagy a szépszerént való előadásoknak vagy a fegyvereknek ereje által, ha ezen utolsóra szerencsétlenségből szükség találna lenni, véget vessenek; minthogy ennekfelette ő Felsőek a Tropai tanácskozások által affelől is meggyőződött, hogy a Felsőeknek ezen határozása minden ide tartozó környülállásoknak érett megfontolásából következett, 's hogy ehez képest ő Felsőek semmi olyan vitatásokba bocsátkozni, a mellyeknek célzása egészen különböző volna, nem fognának: ő Királyi Felsőének szükségessé képpen megkelle esmerni egy olly alkudozásnak szükségtelen vagy inkább lehetetlen voltát, melly a Szövetséges Felsőek által már megváltozhatatlanul visszavetett talpköven fundálódna, és hogy ő Felsőek hibába iparkodna maga előtt eltitkolni azt, hogy az utolsó és egyetlenegy szolgálat, mellyet ezen környülállások között népeinek tehet, csak a lehet, hogy őket azon hadakozásnak ostoraitól, melly a rajtok fekvő szerencsétlenségeket egészen meg-

tetézne, megoltalmazza. — „Midőn Király ő Felsőek egy felől azon veszedelmet, hogy népeit ezen új inségeknak kitegye; más felől annak szükséges voltát, hogy őket az Országban Julius 2-dikától fogva eléfordult minden változásokról való lemondásra reá vegye, maga előtt szemléli, egy pillantatig se' bizotalankodhatik; 's meghatározta magában, hogy ezen alternatívumok között az utolsót fogadja el, tudván, hogy így mind Isten mind pedig a maga lelkesmerete előtt megfelelhet azon válosztásért, mellyet illy terhes és kínos környülállások között tett, 's azzal az állhatatos bizodalommal is lévén, hogy az ő Felsőek Felsőes Szövetségesi, akár hogyan üssön is ki ezen crisisnek kifejtődése, tőle, minthogy magok is minden megengesztelési eszközöket megpróbálva, minden erőltető eszközöket elkerülve, vagy pedig az ezen utolsókat csak szükségben használtatva lenni, szemlélni kívánták, a magok tanácslásaikat és segedelmeket megvonni nem fognák. — „Ennekfelette azzal is hizelkedhetik magának ő Királyi Felsőek, hogy alattvalóinak véghetetlenül nagyobb része nem fog az ő Felsőek atyai meghívása eránt siket lenni, 's a helyett, hogy magát a veszedelmek örvényébe akarná meríteni, inkább ő Felsőekre fogja azt bizni, hogy az ő valóságos javokra vigyázzon, hogy őket a magok szomszédaikkal és Európával össze békéltesse, 's hogy nékiek szerencsésebb jövendőt szeressen. — „Illy fontos indító okok által vezéreltetvén arra határozta magát Király ő Felsőek, hogy a Fijához, a Kalabriai Herczeghez egy levelet küldjön, melly által ötet, a maga tulajdon állapotjáról; az öszszeszövetkezett Monarkháknak határozásaikról, 's azon veszedelmekről tudósította, mellyeknek az Ország, ha egy

olly dolog mellett megmaradna, a' melly extremumokra vezérelhetne, kitétetődne; hanem minthogy ezen levélben ő Felsőségének csak azokra a' dolgokra kellett kiterjednie, mellyek a' jelenlévő sürgető idő pontot 's azt a' kritikus állapotot, melybe ő Felsőge helyeztetődve volt, 's a' mellyeknek szoros megírása ő Felsőségének a' maga fija eránt való kötelességében állott: erre nézve reménlette ő Felsőge, hogy Felsőges Szövetségesei által ezen munkában segítettni fog, az által, hogy a' magok Nápolyban lévő Diplomaticus Ágenseikhez olly Utasítást fognak küldeni, melly az ő Felsőge' levelével egészen megegyezőleg lévén íratatva, 's őket minden környülállásokról tellyesen tudósítván, olly állapotba helyeztesse, hogy azon szerencsés resultatumot, melly az ő Felsőge' nyughatatlanságainak 's egyszersmind hűséges alattvalóji' szenvedéseinek is véget vessen, előmozdítsa."

A' Király ezen nyilatkozatásainak következésében közlötte a' Congressussal azon levelet is, mellyet a' fíjához a' Kalabriai Hercegehez irt, 's a' melynek mását az Ur ezen Utasításhoz mellékelve találja. Ő Királyi Felsőge jelentette egyszersmind azt is, hogy több tekintetekre nézve hasznosnak találja Duc-de-Gallót magához hivatni, hogy a' Ministerek' Congressusa őtet egyenesen tudósítsa a' Felsőgeknek határozásairól, mellyek a' Királyt arra vették, hogy ezen lépéseket tegye, és hogy ő azokról a' Kalabriai Hercegnak tudósítást tehessen. A' tellyes hatalmú Ministerek sem ni illetlenséget nem találtak a' Duc-de-Galló odahivattatásában, 's abban minden késedelmezés nélkül megegyeztek. Ezek azoknak a' tanácskozásoknak resultatumaik, mellyek a' Nápolyi dolgokra nézve előfordultak. Hogy

mi, a' mennyiben töllünk kitélik, azon lépést, mellyet a' Király a' maga fija a' Princz eránt tett, elő segítjük, illy parancsolat adatik az Ur' elejébe: —

„1) Hogy tudósítsa a' tegye bizonyossá a' Kalabriai Herceget affelől, hogy a' Szövetséges Felsőgek határozása mindenben megegyez azon levéllel, mellyet hozzá a' Király az ő atya intézett —

„2) Hogy nyilatkoztassa ki, hogy már most ő Királyi Hercezségét illeti: hogy egy felől azon hasznokat, mellyek a' Juliüs' 2-dikai történetekből folyt resultatumoknak önként való visszavétele a' lét Siciliák' Országának szerezni fogna, más részről pedig azon elkerülhetetlen inségeket, mellyeknek ezen Ország, a' Király' atyai intése' elfogadásának megtagadása által kitétetetne, valamint maga ítélje 's méltóképpen fontolja-meg, úgy azok által is, kiknek ezen dologban tanácslásokkal élni fog, ítéltesse 's méltóképpen fontoltassa-meg. —

„3) Hogy ő Királyi Hercezségének elejébe terjessze, melly sürgető legyen legsietőbb 's a' czéllal legmegegyezőbb eszközökről gondoskodni, azért, hogy azon nyomoruságos állapotot, melybe az Ország részint a' belső felfordulások, részint pedig a' kívülről fenyegetődöz veszedelmek miatt helyeztetődve van, megszüntetni lehessen."

Az Ur ezen irásokat a' Kalabriai Hercegnak által adván tegye bizonyossá ő Királyi Hercezségét affelől, hogy a' Szövetséges Felsőgek egész egyenességgel öszszecsátolják a' magok tiszta ohajtásait az ő Felsőges attyának ohajtásaival arra nézve, hogy az ő Felsőge által tétett lépés legszerencsésőbb következésékre vezéreljen, minden kemény eszközöknek, mellyekkel a' Felsőgek csak mélyéges bánkodással fognának élni, elejét ve-

gye, 's a' rendet és békességet a' két Siciliák' Országában lehető hamarsággal helyre állítsa. — Kült Laibachban Januarius' 31 - dikén 1821.

Spanyol Ország.

Febr. 15 - dikén 7 embert hoztak - bé Madridba, kiket Valdemoroban fogtak - el; mint az Abuelo czimborás társait. — Ugyan ezen napon AlcaladeHenaresben is elfogtak tiz, többire papi méltóságú embereket, mint Vinuesának, a' Királys' volt Káplánnyának, bűnös társait. — Nagyon magára vonta Madridban a' közönséges figyelmet Canales nevű Obersternek Febr. 18 - dikán éjzaka egy népes uczában történt meggyilkoltatása. A' gyilkost még azon éjjel megfogták. Éppen akkor találtak reá, mikor három aszszonyemberek, karjainak 's ruhájának a' vértől való tisztogatásában foglalatuskodtak, mellyel be voltak moeskoltatva. A' gyilkos Toledói, Santos - Fuentes nevű ember. Az aszszonyszemélyek mindjárt az első kikérdeztetéskor olly nyilatkozatásokat tettek, mellyekből nyilván kilátszik, hogy ő ölte - meg Don Canalest, még pedig nem a' pénziért, minthogy azt megölettetése után is megtalálták Canalesnél, hanem politikai bosszúállásból, minthogy olly hír folyt a' megölettetett Obersterről, hogy egygyik főbb eszköze ő lett volna Febr. 5 - dikén a' Pradói özszeesküdtek' meglepettetésének.

Egy Iruni levélben így irtak Febr. 23 - dikén: Itt olly hír szárnyal, hogy az egy Valencziai Kanónok Ur, ki, mint a' Francia háborúbéli Guerilla közönségesen csak Pap nevezet alatt tette volt magát nevezetessé, most egy számos Guerilla - csoportal ismét az Arandai vidéken mutogatja magát.

A' Királys' Febr. 19 - dikén ismét kizseregett, mint szokott. Kísérői voltak

4 Strázsamesterek és 20 köz emberek a' most körülette testörzői szolgálatot tévő seregből. Jobbja felől egy Oberster, bal felől pedig egy Kapitány 's a' Lovászmester lovaglottak. A' Királys' annak a' Strázsamesternek, a' ki Febr. 4 - dikén ő Feliségénél strázsán lévén, 200, fegyveres támódókat vissza vert, napjára 3 Frankokból álló toldalékot rendelt közönséges zsoldja mellé.

Generális Freyréről, ki a' Kadikspan tavaly Márcz. 10 - dikén eléfordult vérontás' főbb okozójának tartatik lenni, olly hír kezdett szárnyalni, hogy a' fogságból való kiszabadulásra módot talált volna.

Portugallia.

Egy postahajó, a' melly Lisbonából Febr. 19 - dikén evezett - el és Márcz. 1 - ső napján érkezett - meg Londonba, azt a' hírt hozta, hogy Madera szigetén Jan. 28 - dikán támodás történt, melynek következtése a' Portugalliai Constituziónak elfogadtatása lett, a' melly proklamáltván, arra, eröltetve, a' Kormányozó is meg esküdött, 's Lisbonába azonnal három Követek küldettettek - el, hogy a' történt változásokról a' Cortesekhez tudósítást vigyenek.

A' Cortesek még mind a' Constituziónak sarkalatos principiumai felett tanácskoztak, 's még eddig minden vitatásra felvett kérdések legrevolúziósabb értelemben határozattak - meg. A' 9 - dik Czikkelyben a' nyomtatási szabadság ugyan közönségesen meghatározottatott vala, hanem a' 10 - dik czikkelyben csak ugyan azt a' változtatást tette vala rajta a' Biztosság, mint jóvallást, hogy a' Vallási és Erkölcsi tudományokról szolló irásokat minden esetre által kell a' Püspököknek adni előre való megvisgalás vagy Censúra végett. De végezetre a' volsoláskor ezen is változás tétetett, 's 46 votumokkal 31 ellen meghatározottatott, hogy a' Dogmati-

cus, Religiosus, és Moralis írások is minden előre való Censúra nélkül nyomtatódhassanak.

B é c s.

Schwarzenberg Ernest ö Herczegsége, Györi Püspök, etc., hét napokig tartott betegeskedés után, agyvelő-gyuladásban, a' haldoklók' Szent Sacramentomival való idvességés élés után, életének negyvennyolczadik esztendejében, Bécsben, tegnapelőtt, Márcz. 14-dikén, meghalálozott. Ezen közönséges tiszteletben volt, 's most, halála által közönséges szomorkodást gerjesztett Herczegnek halála éppen azon napon történt, a' mellyen ő, két esztendőnek előtte, a' Bécsi Érseki templomban Püspökké szenteltetett vala. Holt teste innét e' h. 17-dikén a' Györi Püspöki mégyébe levitettetik, hogy ott halotti nyugalomának helyére letéttessék. Az ő halála által a' fő nemesség egy ékességét, a' Státus és a' Felsőes Császári Ház egy hűséges Patriótát, az Egyház egy kegyes és buzgó Lelkipásztort, 's az emberiség a' jónak nagy lelkü előmozdítóját, 's a' keresztényi Virtusoknak 's a' Szív' és Lélek' minden szeretetreméltó tulajdonságainak példaadó mustráját, veszítették el.

Eppen most ese értésünkre, hogy a' halál egy más nagy kegyességű 's jólévvő Magyar Méltóságtól is megfosztott. Gróf Pálffy János Ur ő Nagysága is meghalálozott tegnap reggel.

Hivatalos Tudósítás.

A' mult esztendőben közölt tudósításainkhoz képepest, melly az Augsburgi és Helvétziai valláson lévők' Théologiai tanítószéknek Bécsben lejendő felállítatását illette, már most hírüladattatik, hogy a' folyó esztendő Aprilisének 2-dik napján

ezen új tanítási intézetnek első esztendei Cursusa valósággal el fog kezdődni.

Az erről való bővebb tudósítást meg lehet érteni ezen tudományi intézet Direktoránál Superintendens Wächter Urnál, kinél a' Theologiae Candidatusok is magokat a' rendes felvételtetésre nézre jelentették.

Tudományos Tudósítás.

Az ifjú Anarcharsis Utazása 3-dik és 4-dik kötetjei el vagnak küldve Pestre Eggenberger József Ur, és Debreczenbe Özvegy Csáty Györgyné Asszony Könyvárosokhoz, honnan az Előfizető Urak azokat kezekhez kaphatják. Az előfizetés még el leszsz fogadva ugyan ezen helyeken 25, Kolósváron pedig 24 váltó Rthforintokban, a' midőn is az Előfizető Urak a' már kijött és elsőbb köteteket egyszerre kezekhez vehetik, kiknek neveik a' 6-dik Kötet' végén ki lesznek nyomtatva. Az 5-dik és 6-dik Kötetek már sajtó alatt vagnak, és az egész munka minden réz táblákkal együtt ezen esztendő' September hónapjára készen leszsz. — A' Kiadó nem titkolhatja el, azon való bámulását, hogy Nemes Magyar Ország, mely a' nemzeti Literatúrát oly dicséretes buzgósággal eleveníti, ezen ritka becsű munka' kiadásának elősegéllésében oly kevés részt veszen. Mikor Erdélyben Kolosváron egyedül ezen munka' közrebocsátását 150 Előfizető Urak és Asszonszóságok segítik, akkor a' népesebb Debreczen Várossában és egész környékében 5, Pesten 30, és egész Nemes Magyar Országon mind öszve csak 50 Előfizető Urak találtattak.

Kolósváron Februárius' végén 1821.

A' Kiadó.